

MURASZOMBAT ÉS VIDEKE

társadalmi és közgazdasági hetilap,

A „Vendvidéki Magyar Közművelődési Egyesület” hivatalos közlönye.

== Megjelenik minden vasárnap. ==

Előfizetési ár:

Évesre 6 kor, telekre 3 kor, egye szám 20 fillér.
Előfizetési pénzek és reklámzajok Hirschl N. könyv-
nyomtatásához küldendők.

Felolós szerkesztő:

SINKOVICH ELEK

Kiadó: A Vendvidéki Magyar Közművelődési Egyesület.

hezíratok, levelek s egyéb szerkesztésig közlemények s
lap szerkesztésébe küldendők.

Hirdetési díj: 4 hasábol petitor egyszeri hirdetéssel 20 fillér
többszöri hirdetéssel soronkint 12 fillér.
Nyíltler petitora 50 fillér.

Az állatbiztosításról.

Az állatbiztosítás ügye nálunk évek óta húzódó megoldatlan kérdés. Alakult ugyan 1898-ban egy társaság: a „Magyar Kölesönös Állatbiztosító Társaság mint Szövetkezet”, de sajnos, ez nem tudott az állatbiztosítás ügyének nagyobb lendületet adni, mert első alapszabálya és az ebben foglalt biztosítási feltételek nem hogy összhangban lettek volna hazánk gazdasági állapotaival és gazdáink érdekeivel, hanem ellenkezőleg ezekkel merő ellentétben állottak. A társaság alapítói a külföldi viszonyokat tanulmányozták és erre építettek anélkül, hogy a rendszert összhangba hozták volna hazai viszonyaikkal. Magától értetődik, hogy ily körülmények között az említett szövetkezet nem prosperálhatott. — A vezetők is belátván a tévedéseket, bekövetkezett annak szükségessége, hogy egy az alapszabályok, mint a biztosítási feltételek akként változtassanak meg, hogy még a legszerényebb anyagi körülmények kö-

zött lévő gazdáink is módjában álljon minden nagyobb túlterhelés nélkül állatainak biztosítása.

A változtatás megtörtént, de a társaság, a magyar gazdáknak ama közismert bizalmatlanságát, amelyet minden új intézmény iránt táplál, nem tudja megtörni ma sem, s így daczára annak, hogy szervezése ma helyes és életképes alapokon nyugszik, még sem fejthet ki oly működést, mint aminő az ügy érdekébe kívánatos volna.

Más államokban, különösen Bajor és Németországban az állatbiztosítás ügye már annyira előrehaladt, hogy ugyszólván alig van kis gazda, aki ezen fontos intézményt fel nem karolná; itt már évtizedekkel ezelőtt alakult részvénytársasági alapon állatbiztosítási társaságok, melyek azonban rövid egy-két évi működés után, leküzdhetetlen nehézségek folytán arra a tapasztalatra jöttek, hogy csakis a szövetkezeti alapon szervezett állatbiztosítás prosperálhat kizárólag ez uton fejthető ki eredményteljes működés, amit igazol az is, hogy ily

módon oly tekintélyes alapítókét gyűjtöttek össze, hogy a megpróbáltatások éveit még aránytalanul rossz állat egészségügyi viszonyaik mellett is baj nélkül élhetik túl. — Nálunk e tekintetben csak a kezdet kezdetén állunk s csak most remélhetünk majd földművelésügyi miniszterünk aktívája következtében oly átalakulást, mely remélhetővé teszi a nemzet köztárgyának egy tetemes részét képező állatállomány biztosításának eszméjét népszerűvé tenni.

Tudomást vettünk ugyanis a földművelési miniszteriumnak az állatnyésztési felügyelőségekhez leérkezett körrendeletéről, melybe értesíti a felügyelőségeket, hogy az ez év folyamán köztenyésztésre kiosztott apaállatokat bármiműi járványos betegségből eredő elhullás vagy kényszerűvágás esetére is saját bettetje terhére az említett szövetkezetnél a községek javára biztosította.

Egyidejűleg megküldte a biztosítási feltételeit s az esetleg bekövetkező káresek alkalmával eszközözendő el-

TÁRGZA.

Kiittam.

Kiittam a poharat, a mérgezet,
Ó adj nekem most valami édeset
Ha nem juttatsz most valami édeset,
Megutálom ezt a hitvány életet.

Igy szóltam a jó Istenhez nem régen,
Hiszen anyi bánatom volt énnékem
S a jó Isten meghallgatott engemet,
Boldogsággal, édességgel szeretek.

Mint a vihar sötét felhők táborát,
Mint a hajnal a fekete éjszakát,
Mint zuhatag, mely áttör a gátakon
Egy csököd ugy űzte széjjel bánatom.

Erdősi Dezső.

Dal.

Kedves kufárok, bölcs bíráim,
Itéjeteik mohón, vakon!
Hét tőrrel átszeggzett szívemnek
Titkát életek nem rakom.

Ti tölem mindent elvehettek!

Hazug volt anyi költemény:

Ez a hit légyen a tiétek;
De bánatom csak az enyém

S ha jól esik, halljátok ezt még:

Idővel a seb beheged;

De a fa holtig hordja törzsén

A belevéselt nevetek.

Rudnyánsky Gyula.

Levélsuttogás.

Szeptemberi alkonyat méla csendjében egy régi könyv akad kezembe. Elsárgult lapjai közt van néhány platán-level, nekem féltve őrzött kincseim. Egy kis utczában, egy kicsiny házban arasznyi udvaron állt a két vén fa. Abban a kis utczában laktam én soká, soká. És egy napon elkelett kölönözöm a kis mezőből, mert úgy jött a város urainak a gondolata, hogy nagy széles utczát, utat csinálnak a helyére. És eltűnt a kis utca a piezi földszintes házakkal, lebontották mind, a platánokat kivágták, eltűzelték

Akkoriban magam sem tudtam, miért fáj nekem egy a bucsuzás a kis utczától. Nagyon szomorú volt a költőzködés napja. Egyedül volt a szívem. Künn az udvaron sokáig álltam a vén pla-

tának alatt s bucsuzóul letéptem busan bólogató ágairól néhány levelet. A mikor pedig utójára léptem ki a kapun, előttem húzódtott el a kis utca, de már nem a régi többé. Mindenki hurezolkodott az éves csöndet, fölverte idegen munkások durva kiabálása. Olyan bus látvány volt ez, mintha a tők ismerős jó ember, a kinek el kell innen menni, mind hontalaná, otthontalaná lenne. És végig mentem utójára a kis utczán. A sarkon megálltam vissza néztem úgy éreztem, hogy ott hagyk valamit a roskadozó kis házban, a halálra ítélt platánok alatt, ott hagyk, ott hagytam valamit, a mi az enyém volt, de nem lesz az többé soha. Nem tudtam akkor mi az, most érzem, érzem, elmondja egynehány elszáradt megörzött platánlevél. Mert hogy mindig olyan sokat tudnak nekem beszélni ezek a levelek, olyan szomorú dolgokat. Miközben rájuk tapad a szemem, azt képzelem ők is éreznek. Mintha kérdenék! Miért társalogsz most velünk, száraz, csupasz levelekkel, miért mesélünk most mi neked, hiszen valaha a csillagok, a hold, suttogó lombok mondtak nekéd mesét, édeset, ábrándosat, mámorba ringatót? Miért, hogy ma nem tudsz velük beszélni, némán hidegen tekintenek le rád magányos éjszakákon. Nem keresel már nyíló virágot, talán nem is találsz. De rönnk hervadt levelekről jut eszedbe a virágnylás kora. Hol vannak nyíló virágaid? Hogy a levelek suttognak,

járások részletes ismertetését azon célból, hogy azokat a felügyelőségek a kerületükbe tartozó községeknek megküldve, teljes tájékozás legyen szereshető.

Oly tanujelét adta ez által ismét földmívelési kormányzatunk, közgazdasági viszonyaink előbbrevitelében való törekvésére, mit csak a legnagyobb elismeréssel és köszönettel fogadhatunk s reméljük, hogy sikerkoronázza működését az által, hogy állattartó gazdáink saját jól felfogott érdekeikben is sietnek a kinálkozó alkalmat felhasználni, állataikat biztosítani.

A kisiparunk mai helyzete.

A lapok hasábjait irtak és irtak még egyre az iparpártolárról, mindenki elmondja: mit helyesebb, hogy jobb mily irányban észszerűbben ezen nagyszabású mozgalmat oda fejleszteni, hogy számbajohető eredményeket lássunk. Mindenki beszél, ily tárgyat, vitatkozik, mindenki elmondja a maga nézetét és mindenki úgy cselekszik, ahogy nem beszél, nem irt, nem tárgyal és nem vitatkozik.

Ha az iparpártolárról akaratunk szólan, első sorban és mindenkéfélt a kisipart kell támogatnunk, még pedig főleg a fogyasztókat.

A magyar fogyasztó köröségnek kell fölkeresni a magyar kisiparost és közvetlenül nála kell beszereznie a szükségletét.

A kisiparos — meglehetünk győződve, oda fog törekedni, mindeneképp iparkodni fog, hogy kielégítse és megtartsa a revét.

Annak a sok kaszinóznak, társas és olvasókörnek, egyesület stb.-nek kell egy vidéki városban, községben kell egyhangulag elhatározni, hogy a kisipart teljes erejéből merő hazafiságból támogatni fogja.

Nagy tevékeny erős agitációt kéne kifejteni a hazafias és humanus egyesületnek, hogy tagjait kizárólag a magyar ipart karolják fel.

Bizony nem ártana egy kevés honi iparpartolás, (donna papíron), mert bezeg szomorú világot élünk. Mindenütt kétségbeesés, keserűség, jajgatás: Egyik halandó a másik szájából ragadja ki ugyazóvíván a falatot, hogy az éhenhalás martalékává ne essék. É kezényharcz iránti óriási küzdelemben ezer és ezer becstelens munkáskozott veszt el a társadalom, a haza.

Magyarországon körülbelül 700.000 kisiparos van; ezek közül mintegy 600.000 vagyis 90% küzd

a megélhetéssel. E számadatokból világosan kitűnik, hogy iparunk képtelen ily viszonyok mellett lábra állani.

Igy pártoljuk tehát kisiparosainkat? Új gyárakat akarunk létesíteni, mikor még kisiparosainkat sem tudjuk, vagy nem akarjuk kielégíteni, támogatni. Hát az az iparpártolás, hogy a társadalom javarésze és egyes hazai grások szűkségeiket még mindig asztriai kisiparosoktól szerzik be, a mi évenként átlag 30 millió korona összeget tesz ki? Ugyan hány magyar kisiparosnak adna kenyert e 30 millió korona, ami külföldre vándorol?

De hát ki is többlet a kisiparossal? Szorult helyzetében, hogy hitelhez jusszon, az ritka dolog. Ha jut is, ez még utózi szorult helyzetét, mert legtöbbnyire a vltótát aláírókkal szemben kötelezettséget vállal. A zsírától busásan meg kell fizetni. Ilya kérem ma feszült pénzügyi viszonyok uralkodnak.

Szó, a mi szó. Kisiparosainkat illeti meg a jól megérdemelt valódi támogatás, őket kell főleg felkarolnunk. A közöséggei költ csak alaposan megismertetni honi ipartermékeinket, velük elismertetni, hogy mindegyükre, kivétel és árra nézve megállják a helyet. A külföldi mellett s nem egy esetben fölül is mutat természetesen, ha kizárólag és igaz hazafisággal pártoljuk kisiparosainkat.

A fogyasztó községnek, hogy tisztán előlételet, majmolás, részvettség, nemterődomség a hazai ipar elhanyagolása, mellőzése.

Az tény, hogy egy némely iparágak még nem hozultak meg hazánkban, vagy nem tudtak megfelelő módon kifejlődni, de a mi még most nincs vagy a kezdet stádiumában van, az idővel vagyis nőhet.

Addig is be kell érünk azaz, a mink van. Tökéletesíteni kell a már meglévő iparágakat és a még meg nem levőket meghonosítani, átplantálni hazánkba.

A kisiparost rendelés alkalmával a közöség lassa el tanácsal, világozsa föl; érdeklődjek, lelkesljen a honi ipart. Csak így erősödhetik meg nálunk az ipar, a minék érdekében most teljbs odaadással, szívós kitartással, nemes ambícióval dolgoznak meg egyelőre beszéddel, tolla.

Az egész ország egyetértőleg munkálkodik közre e hatalmas mozgalom sikeres eredményeinek elérésén.

Tettel kell mutatnunk, hogy igenis komolyak voltak törekvéseink, hazafiasak voltak szándékaink.

A kisiparosainkat támogassuk elsőbben, hogy aztán zimos vagy versenyképes iparra fejlesszük még csemevész, verszégény iparunkat.

Helyi, vármegyei és vegyes hírek.

— Képviseleválasztás. Már ki van tűzve

a nap, október 2-án lesz a képviseleválasztás a muraszombati kerületben. Választási elnököt Szombathelyről kapunk Ernusz József dr. személyében; küldöttségi elnök Ritscher Samu dr. muraszombati ügyvéd lesz. Jegyzők: Skerliák József, Kondor Ferenc, Kolossa István, Kolozsvári Ferenc, Mártony László. Igea zajos és mozgalmassnak ígérkezik a választás, a mely azonban előreláthatólag Károlyi Antal dr. főnyes győzelmével fog végződni. Napról-napra többen és többen nagy lelkesedéssel sorakoznak az igaz szabadelvűség tehát Károlyi Antal zászlájá alá s amit értesültünk, gróf Baththyány Zsigmond hívei már azon tanakodnak, nem-e vennék ki jobban magát egy még eléggé csinos visszavonulás, mint egy nagyon szégyenletes bukás.

— A körmend-muraszombati vasut ügye hovatozabb kedvezőbben alakul. Maga Barthalos engedélyes legújabbban egy nyilatkozott, hogy a vasut most már a legnagyobb valószínűség szerint ki lesz építhető. Itt megemlítjük, hogy az a hír, mintha Senevhezáza nem kapna állomást, meg lett cáfolva, mert az engedélyes nagy súlyt fektet a vasut jóvedelmességére szempontjából Senevhezáza vidékére. Így természetesen elvesztí indokát néhány községnek azon állítólagos elhatározása, hogy a jegyzéseket visszavonja.

— A honvéd ellenőrzési szemle, a mely júliusonban október 1, 2 és 3 napjaira volt kitűzve, a képviseleválasztás idejére való tekintettel fel lett függesztve és további intézkedéig elhalasztva.

— Köszönetnyilvánítás. A pálmafai önkéntes tüzoltó-egylet 1901. szeptember hó 1 én tartott mulatságán felülizettek Fürst Samu Regede 2 K, Zsohári József Vashidegkut 40 f, Vlag István Zoltánháza 40 f, Múhr József Regede 2 K, Derkács József Vashidegkut 1 K, Czipóth Miklós Muraszombat 40 f, Siftár Lajos 20 f, B. M. 40 f, Pozvek Fülöp 40 f, Czvetko Lajos 40 f, Metzker Mátyás 1 K 40 f, Dobrai János 1 K 40 f, Dornány Imre 40 f, Ratkol Tivadar 1 K 40 f, Máté Antal 1 K 40 f, N. N. 40 f, Kardos József 1 K 40 f, Schmitleha Ferenc 1 K 40 f, Bácz János 40 f, Szecko Ferenc, Bertalanics Ferenc Lehomé 40—40 f, Nemez János Regede 40 f, Sparas Ferenc 2 K, Koler Mátyás 40 f, Rotmár Augustus 40 f, Péntek János 40 f, Koler József 2 K, Tebonits N. 20 f, Pretner János 2 K, Dabellák Mátyás 40 f, Orbál Mihály Vashidegkut 2 K, Siftár József Halmos 1 K, Kulics János Vasnyires 40 f, Vreocis József Sürhász 40 f, Siftár Mátyás 1 K, Bácz József 20 f, Vjécz Mátyás Köhida 40 f, P. N. 40 f, Lunzer Endre Bodóhely 2 K 40, Benko András Királyszék 40 f, Banfi Sándor Pálmafa 40 f, Bertalanics József Borhida 40 f, Siftár Ferenc Vasnyires 1 K, Stíván Ferenc Köhida 40 f, Pavlics István Battyánd 60 f, Zselezen Mihály Pálmafa 1 K, Kúzmics József Regede 1 K. Az összes bevé-

meséinek, erre, arra vezetnek emlékeim temetőjében. A lelkeim visszazárl a kis utcába, szeretnék vissza menni, hogy megkeresem azt, a mit ott hagytam, de a kis utca eltűnt, nem lehet ott már semmit se keresni. Pedig most úgy hiányzik az, a mit otthagytam. És tovább meséinek a levelek csendesen. Egyre jobban, egyre világosabban értem miről szólnak.

A Torda Péter történetét mesélik. A Torda Péter orvosnövendék volt, ott lakott a kis utcában, a mig csak tanulnia kellett az egyetemen jó barátok voltak, bizalmasak, elváhatatlanok — legalább, akkor úgy hittük mind a ketten. És ime, elváltak, hogy elszakadtunk . . . A Torda Péternek volt egy drága kineve, egy piczi bájos széke kis leány. El-el járt hozzá, nem ritkán, minden hétként hatszor, hetedszer nem jöhett, mert vasárnap már korán beteg várta a Péter, meg olykor én is, aztán mentünk ki a szabadba. A Péter nagyon boldog volt, nagyon szereték, sokszor ült ő ott a platánok alatt csendesen velem együtt és szállt a vágyunk gondolatunk, ábrándunk, messi-messzi előre. Ime az én gondolataim most visszazárlnak.

Torda Péter boldogságát egyik napon megzavarta valami. A falujából az öreg édes apja irt egy levelet, hogy tudja az egész dolgot és nem helyesb, epen nem. Attól fel, hogy a Péter majd boldogot csinál, pedig azt nem szabad. Körörvos

volt a Péter apja. Öreg ember. Azt mondta néki hogy ha majd meg lesz a diploma, akkor ő gondoskodik a kinevezésről, foglalja el az ő helyét az orvosi állásban tüstént, öreg napjaira pihenni akar.

Ráter meg az ő fia asszonyajjal bibelődni. Hiába volt minden. Péter nem tehetett másképp. De nem akarta a leány boldogságát megrovíditeni, hát csak az utolsó előtti napon, hogy haza kellett utaznia, akkor szóit. A kicsi széke leány csókos ajkán elhalt a kezéj. Nagy okos szemével csak nézett, nézett, aztán kicsordultak a könnyei. Csendesen zokogott. Másnap találkoztunk utójára. A szobában már ott állt összecsemogolva a Péter holmija Künn a kapu előtt várt a kocsi. A bucsuzásuk egyszerű volt. Nem beszéltek sokat, de fájt a szívük. A leány körültekintett a kis szobában, hol anyja boldog perczet élt át, s a melybe nem fog belépni többé soha. Péter csak állt csöndesen, szomorúan. Aztán megcsókolták egymást. A leány vette napernyőjét, Péter a esomagját, úgy indultak kifelé a vasuthoz. Az ajtóban megálltak, visszaneztek. Soha nem láttam annyira fájdalmat tekintetben. Künn az utcán süttött a nap a julius forró aranyal napja, hol van még az ősz! S ime e két fiatal teremtés szívében a novemberi hideg fagyos ködöknek sötete költözött. Fájdalmasan csókolták meg egymást utójára. Péter felngrott gyorsan a kocsi, a leány pedig sarkon fordult és szinte me-

nekülve suhant keresztül a tömegen el. Én pedig, a mint a volat lassu dühörgéssel elindult, vigasztalni kezdtem Pétert. De ő lemondó hangon szólt:

Hadd abba. Jobb így talán. De lásd ennek a pillanatnak a bánatáért nem fog kárpotolni engem soha semmi érzem. hogy mindennél többet erőt vesztettem e pillanatban. Elmegyek abba a faluba ne hidd, hogy az valami poetikus hely. Piszkos, ronda népe van. Képes ember vagyok. Ma kaptam meg a diplomám, már el kell temetkeznem. Mert a kit oda kineveztek, az ott marad, paraszt lesz. Uri embert még ánnapnapon is ritkán lát. A mit én most siratok, a mit én most elvesztettem, nem ez a szép város, nem ez a szép, bájos leány, hanem valami más, a minék vége a mai nappal, a mit otthagytam a kis utcában — a fiatalágom.

A száraz leveleket nézve ismétlem a rég elhangzott szavakat. . . . ott hagytam a kis utcában a fiatalágom.

Nemeskürti Kis József.

tel 152 K kiadás 82 K tiszta jövedelem 70 K. Fogadják a nemes szívre vállt adományokért az egyesület halás köszönetét.

— **Uj községbíró.** Gaber György seregházi községbíró tisztségéről lemondván, a Saruga Frigyes f. lendvai kőregyész, megyebizottsági tag elnökelete alatt megtartott választáson Turza Péter választatott meg egyhanglagon községbírává.

— **Megégett gyermek.** Koller Sándor alsócsalagányi lakosnak 12 éves János fia siketnéma is volt meg észelés is. Sok bajt okozott szerencsétlen szülőinek, akik nem győztek eléggé felügyelni a már sokszor életveszélyben forgott gyermekre. A minap felült a fiú a konyha tűzhelyére megéledni s e közben ruhája meggyulladt. Kiabálásra szülő befutottak a konyhába és a fiú ruháját letépték, de már ekkor oly súlyos égési sebek szenvedett, hogy 2 napra rá meghalt.

— **Állami tanítók aroczkés vasuti igazolványal.** Értesítjük az állami tanítókat, hogy a felárú vasuti jegy váltására szolgáló aroczkés igazolványait október 1-én foglalom nyújtásuk be a kir. tanfelügyelőséghez, hogy azok időben visszakérthessenek. A késelem az igazolvány késedelmes leérkezését vonja maga után.

— **A téli menetrend.** A m. kir. államvasutakon ez évi október 1-én a téli menetrend lép életbe, mely jelenleg érvényes nyári menetrenddel szemben a következő lényegesebb változásokat tartalmazza: A győr—fehérgyári vonalon a Fehérgyári Győrbe délelőtt 11 órakor érkező s a Győrből délután 5 óra 6 perczkor Fehérgyárra induló gyorsvonat forgalma a szombathelyi—fehérgyári vonalra szorították. A Szemerétől Győrig vasár- és ünnepnapokon közeledek esti gyorsvonat forgalmat kívül helyezték. Pápától Csornára minden szerdán egy tehervonat személyszállításra rendezték be. A kis-czell—csáktornyai vonalon a reggel Zalaegerszegről Kis-Czellre induló személyvonat forgalmat pedig Kis-Czell és Kisfahid-Szentiván között megszüntették.

— **Olvasóink figyelmébe!** Akik egy mindán állással összefüggő tisztes mellékjövdelemre szert tenni akarnak, azoknak molegen ajánljuk „hasznos munka” jellegű az általános Tudósító hirdetési osztályához. Budapest VII., Erzsébet-kört 54. mely azokat rendeltetési helyükre továbbítja. A mellékjövdelem, melyről szó van, minden nagyobb fáradság nélkül szereshetik meg mindazok, akik ismerősök és barátai körében — esetleg tágaból körben is — egy pártolásra méltó ügyért tevékenységet kifejtjen hajlandók.

— **Postautalványok a külföldre.** A budapesti postaigazgatóság értesítése szerint 1901. október 1-től kezdve csak a magyar korona országaihoz való postautalványokat lehet a belföldi rózsaszínű úrlapon kiállítani, az Ausztriába, a megszállott tartományokba és általán a külföldre szóló postautalványok a nemzetközi sárgaszínű úrlapokon állítandók ki. A mondott naptól kezdve Ausztriába, a megszállott tartományokba és általán a külföldre szóló utalványokra nem elég csupán a rendeltetési helyt ráírni, de mulhatatlanul szükséges, de mulhatatlanul szükséges feljegyezni azt az országot is, melyben a helység van. A postaigazgatóság kéri ennek elfogva a közönséget, hogy a saját érdekében kellő gondot fordítson az utalványúrlap helyes megválasztására és kiállítására, mert oly felek, kik helytelen úrlapon kiállított és ezért a postahivatal által nem fogadható postautalvány feladását kiadriák meg; magukra hárítják a helytelen úrlapok pótlására szükséges új úrlapok kiállításával és felszerelésével járó fáradságot, költséget és idővesztéset.

Közgazdaság.

Minő hatása van a mély művelésnek.

Több ízben foglalkoztunk már azon kérdéssel, mely talajművelésünket érintően s mely szántással áll kapcsolatban, s bár iméntem kimutattuk, hogy a terméshozásnak egyes speciális esetek kivé-

telével egyedüli hathatós eszköze a mély művelés, mégis a gyakorlati életben azt tapasztaljuk, hogy nagyon kevés azon gazdaságok száma, melyben a mély művelés keresztülvitele rendszeresen eszközöltetik. É jelség oka véleményünk szerint abban keresendő, hogy a gazdaközönség nincsen tisztában a mély művelés fogalmával s épen ezért idegenkednek annak alkalmazásától. elessik egytartalma előnyöktől, melyeket az nyujtani képes. A dolog úgy áll, hogy a mély művelés fogalmát voltaképen nem a szántás mélysége szabja meg, hanem azon körülmény, hogy az eke melyebben jár, mint a közönséges szántásnál, mert pl. ott, ahol eddigelé állandóan csak 20 cm. mélységre szántottak, s most bizonyos időközönként 25 cm-nyire mennek le az eke, ép úgy/heszelhetünk mély művelésről, mint abban a gazdaságban, a hol a közönséges szántásnak volt 25 cm. mélysége, s bizonyos esetekben 30—35 cm-terre szántanak. De a különbség mindkét esetben feltétlenül mutatkozik meg az eredmény javulásában.

Nézük már most, miben nyilvánul ez a hatás. Előmozdítja a mély művelés a növény gyökereinek fejlődését, mert minél vastagabb a felporhanyított réteg, annál akadálytalanabban terjeszkedhet a gyökérzet; ennek következtése lesz a növény bőségesebb táplálkozása s a termés növekedése. — Őszi gabánánál 15—25%, kukoricánál 10—35%, gyök és gumos növényeknél 25—35% emelkedést észlelhetünk. A mély művelés azonban nemcsak terméshozást eredményez, hanem csökkent a rizikót is, mert lassítja talaj kiszáradását s így egy hathatós eszközt nyújt a gazdának szárazság ellen való küzdelemben. — Gyakorlati adatok bizonyítják, hogy a mélyen szántott talaj sokkal többet képes a téli nedvességből visszatartani, mint a sekélyen művelt, s a kiszáradás annál későbbben következik be, minél mélyebb a szántás.

A már említett hatásokhoz még az is járul, hogy mély művelés által változatosabbá tehető a termés, mert nemcsak a sekély gyökerezést gabonafélék, de a gyök és gumosnövények s az ipari és kereskedelmi növények is kultiválhatók. — Mindezen hatások azonban csak akkor érhetők el, ha gondoskodunk egyáltalán bővebb tápanyagpótlásról is, mert a mély művelés fokozódó trágyázhatósággal jár. — A nagyobb trágyázhatóságot pótolja egy ideig nagyobb mérvű élművelés és felbomlásból származó tápanyagmenység, de mindez nem elegendő a terméshozás tartóssá tételére. — Műtrágyával kapcsolatos erős istállótrágyázás nélkül ugyiszólván lehetlenség az érintett hatást előidezni s épen ezért e körülményt figyelmen kívül hagyni soha szabad.

Irodalom.

— **Háztartás.** Kürtly Emilné szerkesztésében és az Athenaeum r.-t. kiadásában havonként 3szor megjelenő „Háztartás” a magyar gazdaságyonoknak egyetlen magyar lapja, mely a háztartás minden ágában utasigazítást ad, helyi-vel-közeli képekkel magyarázza. A „Háztartás” bő szepirodalmi részét irodalmunk legkiválóbb művelői szerkesztik. Költemények, elbeszélések a legjobb írók tollából öntik ki a „Háztartás” tartalmát, és a mi szintén igen nagy érdeklődésre számít: a divat is szobhoz jut irásban és képmen, ennek a maga nemében egyetlen lapnak a hasábjain. A „Háztartás” gyönyörű színes borítékban jelenik meg és előzetési ára 1/4 evre 4 korona. Mutatványzatot küld ingyen a kiadóhivatal: Budapest, Kerepesi-ut 54.

— **Az év utolsó negyede** annyi újsággal köszönt be, — melyek két legnagyobb újság az új országgyűlés lesz, — hogy művelt ember már igazán nem lehet ol újságolvasás nélkül. Ez alkalomból figyelembe ajánljuk t. olvasóinknak a kipróbált Képzési Hírlapot, mely első helyen foglalkozik a naplajpártok között s legtöbb olvasni valót ad napról-napra, ami nagyon megbeszélendő körülmény a hosszú téli estekre való tekintettel. A lap minden előfizetője, aki három hónapon át a Pesti Hírlapot járatta karcsosnyí ajándekl díszes kiállítás nagy képes nap tárt kap az 1902-ik évre, mely tehát minden más karcsosnyí mellékeltnél és ajándék-könyvnel többet ér, mert egész éven át hasznát veszi az olvasó. A következő évi negyedeiben a Pesti Hírlap Jókai Mortól regényt, Mikszáth Kálmántól és Gárdonyi Gézától nagyobb elbeszélést, Dézsi Lajostól tárcákat és költeményeket fog hozni, a lap rendszer tárczáin kívül, akik közül Tóth Béla az a napról-napra megjelenő Esti levelel méltán hódította magyar részére az egész művelési újságolvasó közönséget az új évszázad küszöbén jobb lapot nem ajánlhatunk az olva-

sóközönségnek. A Pesti Hírlap előzetési ára negyedeévre 7 korona; október hó 2. ker. 40 fillér. A Divat Szalon című instartumát és igen praktikus szerkesztést, igen szépen kiállított divatújsággal együtt negyedeévre 2 koronával több (azaz 9 korona). A kiadóhivatal ezime: Budapest, V., Váci-ut 78. sz.

9972/901. ker. szám.

Hirdetmény.

A szombathelyi kir. törvényszék, mint kereskedelmi bíróság a Mura-szombati Mezőgazdasági Bank Részvénytársaság alaptőkájének 100 darab részvénynek visszaszerzése és megsemmisítése által 160.000 koronáról 120.000 koronára való leszállítása kérdésében a hitelezők meghallgatására 1901. évi október hó 2-ik napjának délelőtti 9 óráját a törvényszék 32. számú helyiségébe küti s arra a hitelezőket megidözi.

Kelt Szombathelyen a kir. törvényszék, mint kereskedelmi bíróságnál 1901. évi szeptember hó 5-én.

Dr. Prugberger Vincze előadó helyett:

Rácz Lajos,
kir. törvényszéki bíró.

684/1901. végreh. szám.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. l.-cz. 102. §-a értelmében azenni közhírré teszi, hogy a mura-szombati kir. járásbírószék 1901. évi V. 354. V. 221/1. 2. és V. 348. számú végzése bukókönyvben Horváth Pál és Dr. Uj Karoly ügyvéd által képviselt Postl János, Császár Ivan és Kohn Lipót javára Partly Sándor andor-heszi lakos ellen 194 K 10 f., 1612 K és 140 K s jár. orvójele 1901. évi Aug. 14. 17 óráig vagy ha 28-án fogva-tartott biológiai végzettségű utján le és felüljelölt és 1048 K-ra beosztott közelebbi ingasok, u. m. 16. eskő, szekér, eke, taliga, borona, horog, kumet-szerszám, hor-szú oldal-appléta, kórtás és húzóbal álló tárgyak nyilvános árverésen eladnának.

Mely árverésnek a mura-szombati kir. járásbírószék 1901-ik évi V. 354/2. számú végzése folytán 104 K 10 f., 1612 K és 140 K tőkétölésnek és járműveikből meg hátra lévő tőkétölésnek és járműveik erejéig Andor-heszyen, Partly Sándor lakosán leendő esközölésére

1901. évi szeptember hó 24-ik napjának délelőtti 11 órája határidőn kiúzódik és ahhoz a venni szándékozók oly megvezetéses határnak meg, hogy az érintett ingasok az 1881. évi LX. l.-cz. 107. és 108 §-a értelmében közpánzéris mellett, a legutóbbi igazónak, szükség esetén becsaeron által is ol fognak adni.

Amennyiben az elárverendő ingasoktól mások is le és felüljelöltetnek és szokra kielőrtési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. l.-cz. 129. §-a értelmében ezek javára is orvóndóttok.

Kelt Mura-szombathelyen, 1901. szeptember 12. napján.

Szabadly József,
kir. bírósági végrehajtó.

Hirdetmény.

Közhírré teszem, hogy **Tauka** közönségben, a Gyánafalva-regedei uton fekvő koresmát bérbe adni szándékozom, az épületek állanak: **3 Szoba, 1 konyha, 1 előszoba, 1 földpincze, 1 lábasszín, 1 vendégistálló, 1 jágerem, 1 mézsárszék, 1 félhold szántóföld, a konyhakertnek felét,** (még egy szatócs-üzletet is lehetne kezdeni).

Az üzletet bérbevenni szándékozó mindennap átveheti és szolid bérletet fogok szabni.

A koresma teljes berendezését leltárilag is átveheti.

Zieger Károly,
tulajdonos.

